

Plan for kompetanseutvikling 2012-2015

Strategi og tiltak 2015

Plan for kompetanseutvikling 2012-2015

Strategi og tiltak 2015

Innhold

Plan for kompetanseutvikling – 2012- 2015

1.0 Overordna føringar	2
1.1 Overordna nasjonale føringar	2
1.2 Overordna fylkeskommunale føringar	2
2.0 Mål og strategiar for kompetanseutvikling 2012-2015	3
2.1 Nasjonale og lokale målsetjingar	3
2.2 Strategiar for å nå målsetjingane	3
3.0 Utviklings- og tiltaksområde 2012-2015	5
3.1 Leiing	5
3.2 Gjennomføring	6
3.3 Vurdering	6
3.4 Digital kompetanse og IKT i opplæringa	6
3.5 Andre tilsette i skule - støttesystem	7
4.0 Prioriteringar 2014	8
4.1 Etter- og vidareutdanning av lærarar	8
4.2 Andre tilsette i skule – støttesystem	9
4.3 Fag- og yrkesopplæringa	9
5.0 Oversikt over tiltak for kompetanseutvikling 2014	10
5.1 Lærarar	10
5.2 Andre tilsette i skule – støttesystem	11
5.3 Fag- og yrkesopplæringa	11
6.0 Finansiering 2014	12

Plan for kompetanseutvikling – 2012-2015

Denne planen viser målsetjingar, strategiar og tiltak som skal medverke til langsiktig og planmessig utvikling av kompetanse for skuleleiarar, undervisningspersonale, andre tilsette og sentrale aktørar i fag- og yrkesopplæringa¹. Strategiperioden går frå 2012-2015, men planen vil bli rullert årleg i perioden. Planen vil vere ein reiskap for å nå vedtekne nasjonale og fylkeskommunale mål. I løpet av strategiperioden blir det laga fire årlege tiltaksplanar. Denne planen vil avløyse *Plan for kompetanseutvikling 2009-2012*.

Strategidokumentet definerer tre sentrale omgrep knytt til kompetanseutvikling: kompetanse, etterutdanning og vidareutdanning. Kompetanse er kunnskap som er omsett til dugleik, gjennom handling og erfaring (jf. Fylkesplan for Hordaland). Ei form for kompetanseutvikling er etterutdanning, som femnar all utdanning som ikkje gir kompetanseutvikling i form av studiepoeng, men som styrkjer den enkelte sin realkompetanse. Etterutdanninga skal vere praksisnær, vare over noko tid og innebere refleksjon og utprøving mellom samlingane med bruk av arbeidsplassen som læringsarena. Ei anna form er vidareutdanning, som gir ny formell kompetanse på universitets- og høgskulenivå. Dette er tilrettelagte enkeltemne eller vidareutdanningsprogram på lågare eller høgare grad. Vidareutdanning er underlagt eksamens- og vurderingsordningar og gir uttelling i form av studiepoeng.

1.0 Overordna føringar

Plan for kompetanseutvikling 2012-2015 tek utgangspunkt i nasjonale og lokale dokument. I den årlege rulleringa vil planen bli justert ved eventuelt nye føringar.

1.1 Overordna nasjonale føringar

- Stortingsmelding 16 (2006-2007) ...og ingen stod igjen. Tidlig innsats for livslang læring
- Stortingsmelding 20 (2012-2013) På rett vei. Kvalitet og mangfold i fellesskolen
- Stortingsmelding 30 (2003-2004) Kultur for læring
- Stortingsmelding 31 (2007-2008) Kvalitet i skulen
- Stortingsmelding 44 (2008-2009) Utdanningslinja
- NOU 2008:18 Fagopplæring for framtida
- Kompetanse for kvalitet. Nasjonal strategi for videreutdanning av lærere

1.2 Overordna fylkeskommunale føringar

- Fylkesplan for Hordaland
- Budsjett, økonomiplan
- Strategi for leiarutvikling i Hordaland fylkeskommune
- Styringsdokument frå Opplæringsdirektøren
- Mål og strategiplan med handlingsplan for fag- og yrkesopplæringa i Hordaland
- Tilstandsrapport vidaregåande opplæring. Hordaland fylkeskommune
- Plan for tilpassa opplæring og spesialundervisning

¹ Andre tilsette er rådgivarar, miljøarbeidarar, merkantilt tilsette, reinhaldspersonale og bibliotekansvarlege. Sentrale aktørar i fag- og yrkesopplæringa er dagleg og fagleg leiar i bedrift, instruktørar og prøvenemnder.

2.0 Mål og strategiar for kompetanseutvikling 2012-2015

Kapitlet vil gi ei oversikt over nasjonale og lokale målsetjingar og strategiar for etter- og vidareutdanning. Ved den årlege rulleringa av planen må ein ta høgde for at målsetjingane og strategiane kan ha blitt endra. Planen vil då bli tilpassa dei politisk og administrativt vedtekne føringane.

2.1 Nasjonale og lokale målsetjingar

2.1.1 Nasjonale målsetjingar for etter- og vidareutdanning

Etterutdanning

Etterutdanninga skal bidra til auka læringsutbytte for elevane. Etterutdanninga kan vere individuell, gruppe-basert eller skulebasert. Satsinga på etterutdanninga skal vere i tråd med dei føringane om kompetanse-utviklingstiltak som blir gitt i ulike meldingar, satsingar og strategiar. Etterutdanninga skal vere retta inn mot lærarane som profesjonsutøvarar og skulen som ein lærande organisasjon. Kompetanseutvikling som heilt eller delvis blir finansiert med statlege midlar, og anna kompetanseutvikling som skuleeigar gjennomfører, skal inngå i ein heilskapleg plan.

Vidareutdanning

Strategien *Kompetanse for kvalitet* er utarbeidd i samarbeid mellom Kunnskapsdepartementet, KS, lærarorganisasjonane og Universitets- og høgskulerådet. Målsetjinga er å styrkje elevane si læring og motivasjon med å auke læraren sin faglege, fagdidaktiske og pedagogiske kompetanse gjennom målretta og landsdekkjande gjennomføring av vidareutdanning. Strategien skal medverke til å auke statusen til læraryrket, og styrkje tilliten til skulen sin kvalitet. I tillegg til vidareutdanning, omfattar den etterutdanning og rektorutdanninga slik at ein får ein brei strategi for kompetanseutvikling.

2.1.2 Lokale målsetjingar for etter- og vidareutdanning

Fylkeskommunen sin visjon for kompetansepolitikken (jf. Fylkesplan for Hordaland) er: *Hordaland skal vere ein*

lærande region der kompetanse vert systematisk utvikla og nytta i eit samspel mellom dei som tilbyr utdanning

og opplæring, arbeidslivet, organisasjonane og den enkelte innbyggjar.

Opplæringsavdelinga sitt hovudmål for lokale satsingar for skuleåret 2014/15 er:

- auka læringsutbytte og fullføring

Plan for kompetanseutvikling skal medverke til å nå målet om auka læringsutbytte og fullføring. Kompetanseutviklinga blir systematisert, og skal fornye og utvide den faglege og pedagogiske kompetansen hos skuleleiarar, lærarar, andre tilsette og sentrale aktørar i fag- og yrkesopplæringa. HFK skal forankre den nasjonale strategien for vidareutdanning i organisasjonen, og sikre samanhengen mellom statleg satsing og egne satsingsområde.

2.2 Strategiar for å nå målsetjingane

Både Stortingsmelding 30 (2003-2004) og Stortingsmelding 31 (2007-2008) har vektlagt kompetansen i skuleverket som ein avgjerande faktor for å få betre tilpassa opplæring og for å styrkje dugleikane i elevmassen. Høg fagleg og pedagogisk kompetanse hos lærarane er difor ein sentral føresetnad for elevane si læring.

I planperioden 2012-2015 har Hordaland fylkeskommune (HFK) følgjande strategiar for kompetanse-utvikling:

- Skulane skal vidareutvikle ein kultur for kontinuerlig kollektiv læring gjennom innsikt i, og vurdering av eigne resultat. Dette krev ei tydeleg og inkluderande leiing.
- Gjennom å styrkje formell leiarkompetanse skal skuleleiarane utvikle analytisk og pedagogisk kompetanse, evne til å handtere motsetningar og interessekonfliktar og evne til å kommunisere godt med ulike aktørar, internt og eksternt.
- Styrkje og vidareutvikle dei faglege utvala (FAU) som reiskap for å nå breitt ut med kvalitets-sikra etterutdanningstilbod retta mot lærarar, sentrale aktørar i fag- og yrkesopplæringa og andre tilsette i vidaregåande skular.
- Skulen skal leggje til rette for at lærarar og andre tilsette utviklar og deler kunnskap og erfaringar i eit profesjonsfelleskap på skulen, og gjennom det oppnå ein felles kunnskapskapital.
- Etterutdanning innan fag- og yrkesopplæringa skal organiserast slik at alle aktørar i fag- og yrkesopplæringa får muligheit til å utvikle felles forståing for eit heilskapleg opplæringstilbod i skule og bedrift.
- Gjennom den nasjonale strategien for vidareutdanning, *Kompetanse for kvalitet*, auke den faglege, fagdidaktiske og pedagogiske kompetansen til lærarane gjennom målretta gjennomføring av vidare-utdanning.

Den viktigaste strategien for kompetanseutvikling vil dreie seg om å nå breitt ut, der hovudvekta vil vere på etterutdanning og deling av kompetanse. Ein viktig del av etterutdanninga vil gå føre seg på skulane og i FAU.

HFK vidarefører systemet med 17 FAU:

- Bygg- og anleggsteknikk
- Design og handverk
- Elektrofag
- Helse- og sosialfag
- Medium og kommunikasjon
- Naturbruk
- Restaurant- og matfag
- Service og samferdsel
- Teknikk og industriell produksjon
- Særskilt tilrettelagt opplæring
- Formgjeving
- Framandspråk
- Idrettsfag og kroppsøving
- Musikk, dans og drama
- Norsk
- Realfag
- Samfunnsfag og økonomiske fag

FAU- leiinga har ein tidsressurs til å drifte fagområda på It's learning og for å arrangere fagsamlingar for lærarane på tvers av skulane. Dette skal fremje ein delingskultur, eit tolkingsfelleskap om læreplanar, og ein lik vurderingspraksis. FAU vil få føringar frå Opplæringsdirektøren om særskilte satsingsområde. Dei skal òg kartleggje lærarane sine behov for fagleg påfyll innafor fagområdet, og gi tilbod om kurs i tråd med kartlegginga. Etterutdanningstilbod som blir utvikla med støtte frå Utdanningsdirektoratet, kan skulane ta i bruk til sine interne utviklings- og etterutdanningstiltak.

HFK vil og følgje opp den nasjonale strategien for vidareutdanning. I tillegg vil HFK jobbe for å dekkje lokale

behov som skulane har, som ikkje blir omfatta av statlege tilbod. I samarbeid med universitets- og høgskulesektoren vil lærarar få skreddarsydde vidareutdanningstilbod etter prioriteringar gjort av opplæringsavdelinga.

3.0 Utviklings- og tiltaksområde 2012-2015

I det følgjande kapittelet blir dei prioriterte utviklings- og tiltaksområda for perioden 2012-2015 presenterte. Alle områda står opp om hovudmålet – auka læringsutbytte og fullføring.

3.1 Leining

3.1.1 Leining i skulen

Ei spesiell og langsiktig satsing på kompetanseutvikling for skuleleiarar er eit sentralt verkemiddel i Kunnskapsløftet. God og kvalifisert oppfølging av nasjonale og lokale kvalitetsvurderingssystem krev høg kompetanse. Det faglege og pedagogiske leiarskapet skal styrkast, og fokus og innhald må vere retta mot leiaraktivitetar som kan medverke til skuleutvikling og auke elevane sitt læringsutbytte.

Strategi for auka formell skuleleiarkompetanse i HFK 2012-2015

I tråd med intensjonane i Stortingsmelding 30 er det no etablert fleire tilbod om formell utdanning innanfor skuleleiing. Eitt av desse er rektorskulen som gir 30 studiepoeng og kan inngå i ein mastergrad. Tilbodet er fleirfagleg, men hovudvekta er lagt på faglegpedagogisk leining. Rektorar som har gjennomført utdanninga gir gode tilbakemeldingar, og det er aukande interesse for deltaking i fylket. På lang sikt har HFK eit mål om at alle skuleleiarar i fylket skal ha formell skuleleiarkompetanse tilsvarande minimum 30 studiepoeng. Høg deltaking frå HFK i rektorskuleprogrammet i Hordaland vil inngå som hovudelement i opplæringsavdelinga sin strategi for 2012-15 når det gjeld formell leiarskuleing. Rektorar, assisterande rektorar og avdelingsleiarar vil bli prioriterte.

Strategi for utvikling av faglegpedagogisk leiarkompetanse for pedagogiske skuleleiarar i HFK 2012-2015

Skuleeigar skal aktivt medverke til å etablere og vedlikehalde ein læringsarena knytt til fagleg-pedagogisk kvalitetsutviklingsarbeid. Strategien skal medverke til systematisk erfaringsdeling mellom skular, og skal vidareutvikle skuleleiarane sin kompetanse på følgjande område:

- Analysekompetanse/fortolkingskompetanse (kompetanse til å tolke resultat, forskingsfunn, felles forståing av pedagogiske styringsdokument frå sentralt og lokalt hald)
- Kunnskap om elevane sine læringsprosessar, læringsutbytte, vurdering
- Organisasjons- og leiningsteori med hovudvekt på leining av lærande organisasjonar

3.1.2 Leining i lærebedrifta

Lærebedrifta skal ha fagleg leiar, det vil seie ein fagleg kvalifisert person i det enkelte lærefaget. Fagleg leiar har ansvaret for og tilsynet med at opplæringa skjer i høve til opplæringslova og forskrifta.

For å kunne gi bedriftsleinga betre kompetanse i kva krav bedrifta må fylle som lærebedrift, vil fagopplæringskontoret halde kurs for nye lærebedrifter. Målgruppa her er fagleg leiar og dagleg leiar, og hovudtema er rolle og ansvar som lærebedrift. Fagopplæringskontoret vil òg følgje opp lærebedriftene gjennom møte, der rettar og pliktar som lærebedrift er tema.

3.2 Gjennomføring

3.2.1 Auka gjennomføring

Det nasjonale prosjektet Ny GIV er avslutta, men tiltaka skal implementerast vidare i vidaregåande opplæring. Målet er framleis ei gjennomføring på 80% i Hordaland i 2015.

I Hordaland fylke sitt styringsdokument er hovudmålet auka læringsutbytte og fullføring. Den sentrale kompetansehevinga i grunnleggjande ferdigheitar i lesing, skriving og rekning er fullført for ei ny gruppe i Hordaland i 2014. Opplæringa blei gjennomført for ca 100 nye lærarar i grunnleggjande ferdigheitar.

Utfordringa i 2015 er å leggje til rette for å etablere faste strukturer for fortsatt innsats for auka fullføring utover prosjektperioden, i tråd med dei erfaringane som er gjort i prosjektet, for å nå målsettinga i 2015. Ei hovud-utfordring er å forankre målet i alle ledd i organisasjonen, hos skuleeigar og skuleleiing på kvar skule.

Tilbodet om 3 samlingar med etterutdanning av rådgivarane i det 13-årige løpet held fram også i 2015.

3.2.2 Klasseleiing

Klasseleiing er eit prioritert tiltaksområde i 2014/15 for å styrke innsatsen retta mot å betre læringsmiljøet. Kompetansehevinga skjer for det meste lokalt på skulane.

3.3 Vurdering

3.3.1 Vurdering i skulen

I strategiperioden 2012-15 er det behov for å ha merksemd retta mot **læringsaspektet ved vurdering**. Vidare oppfølging og kunnskapsutvikling på området vil i hovudsak følgjast opp innanfor dei ordinære arenaene for kvalitets- og kompetanseutvikling som til dømes:

- System for verksemdbasert vurdering
- FAU- systemet
- Samlingar for skuleleiarar
- Skulebasert etterutdanning, fem skular

3.3.2 Vurdering i lærebedrifta

Etter Kunnskapsløftet har instruktøren i lærebedrifta fått eit større ansvar. Både lærlingen sine prestasjonar og bedrifta si opplæring skal vurderast. Det er naudsynt at fagleg leiar og instruktør er fagleg oppdatert, kjenner læreplanverket, og er i stand til å planleggje, rettleie og vurdere opplæringa undervegs. Fagopplæringskontoret held kurs for instruktørar, faglege leiarar og også yrkesfaglærarar. Prøvenemnda har ansvaret for utforming av fag- og sveineprøva, og gjennomfører sluttvurderinga. HFK skal sikre at prøvenemnda har tilfredsstillande vurderingsfagleg kompetanse, og har ansvaret for å gi nemnda den opplæringa dei treng for å utføre arbeidet sitt i tråd med krava i forskrifta.

3.4 Digital kompetanse og IKT i opplæringa

3.4.1 Digital grunnkompetanse/fagretta kompetanse hos skuleleiarar og lærarar

Hausten 2011 blei den digitale grunnkompetansen hos alle skuleleiarar og lærarar i HFK kartlagt for fyrste gong. Opplæringsavdelinga har i denne samanhengen definert ein minstandard for digital grunnkompetanse. Vidare er dette eit fyrste forsøk på å sikre at elevane får digital kompetanse gjennom vidaregåande opplæring, jf. Kunnskapsløftet. Parallelt med at den digitale grunnkompetansen

blir sikra, må også den fagspesifikke digitale kompetansen aukast. Dette er ein kompetanse som ikkje er statisk då det stadig blir utvikla fagspesifikke program, tenester, media og nettstader. Det pedagogisk digitale støttesystemet (PDS)² må difor vidareutviklast i planperioden for å sørge for at den naudsynte kompetansen når alle ledd i organisasjonen.

Den digitale satsinga er relativt ung i skulesamanheng, noko som tydar at når det gjeld god pedagogisk bruk av IKT- verktøy er vi framleis i byrjinga. For å utnytte potensialet i læring ved hjelp av IKT- verktøy i større grad må lærarar utvikle metodisk kompetanse i bruk av nye media. Eit døme på dette er «omvendt undervisning», kor elevane oppdaterer seg på nytt fagstoff heime ved hjelp av video/ podcast og liknande³, i staden for at dette skjer i klasserommet. Dermed blir det mogleg å nytte tida på skulen til å praktisere ny kunnskap, og drive med til dømes meir tilpassa opplæring. Generelt er det i viktig i planperioden å vidareutvikle pedagogiske praksisar på den einskilde skule, og vidare dele desse gjennom ulike nettverk/arena – digitale og analoge.

3.4.2 Leiarar og lærarar i digitale omgivningar – nye utfordringar

Bruk av digitale verktøy og media i undervisninga blir viktig i planperioden. Dei gjer det mogeleg å nå Målsetjingar om auka elevmedverknad, eigenvurdering for elevane, tilpassa opplæring osv. på ein annan måte enn tidlegare. Dette føreset at skuleleiarar og lærarar har kompetanse i høve til korleis det er mogeleg å nytte ulike digitale verktøy og media på ein metodisk god måte, på bakgrunn av tankar rundt kva som er viktig å lære. Det blir viktig for skulane å bu seg på endringane som kjem ved i større grad å definere kva «pedagogisk plattform» ein vel å følgje i tida framover. Til dømes vel fleire skular no å leggje opp til eit «sosiokulturelt læringsperspektiv»⁴ i høve til læringsarbeidet, der mellom anna samarbeid, dialog og delingskultur er nøkkelord. Den pedagogiske plattformen må vere godt kjent blant leiarar og pedagogisk tilsette på skulane. Gjennom å vidareutvikle rollene til skuleleiarar og lærarar vil skulane bli betre i stand til å takle dei behova og utfordringane som gjer seg gjeldande framover. Skuleleiarane må auke sin pedagogiske kompetanse for å leggje til rette for at lærarar kan skape ein kollektiv læring gjennom deling av digital kompetanse og pedagogisk bruk av IKT- verktøy. Lærarane må vidareutvikle sine metodekunnskapar i lys av skulen sine målsetjingar for læringsarbeidet, slik at elevane får ein større plass i planlegging, produksjon og vurdering av fag- og læring.

3.5 Andre tilsette i skule - støttesystem

Opplæringsavdelinga har eit særskilt ansvar for å sikre felles skulering av andre grupper enn lærarane. Skuleleiarane og rådgivarane er særleg prioriterte, men det er og andre grupper støttesystem som er viktige for å sikre kvaliteten i opplæringa. Dette er miljøarbeidarar, bibliotekarar, merkantilt tilsette og reinhaldspersonale.

Rådgivinga som elevane har tilgang til skal medverke til å gi ei opplæring som er tilpassa den enkelte sine føresetnader og gi moglegeheiter for å klare seg i arbeidslivet. Vidare vil god rådgiving kunne føre til færre omval og gi betre gjennomføring. Styrking av rådgivartenesta har vore eit prioritert område, og vil vere det også vidare i strategiperioden 2012-2015. Rådgivartenesta i Hordaland er delt i to hovudområde, sosialpedagogisk rettleiing og utdannings- og yrkesrettleiing. Rådgivarar får tilbod om vidareutdanning gjennom lokale prioriteringar. Mellom anna skal nyttilsette rådgivarar gjennomføre vidareutdanning innan tre år etter tilsetjing.

² PDS består av IKT- konsulentar, e- pedagogar, e- koordinatorar og superbrukarar, etablert for å i dra til drift, kompetanseheving og for å støtte utviklinga a pedagogisk bruk av digitale læringsmidlar.

³ Sjå video om «Flipped classroom» («omvendt undervisning» er norsk oversetjing) - <http://www.youtube.com/watch?v=2H4RkudFzlc> eller nettstaden <https://sites.google.com/site/omvendtundervisning/>

⁴ Sjå mellom anna Dysthe 200) Sosiokulturelle læringsperspektiv på kunnskap og læring. Frå Dialog samspill og læring, Abstrakt Forlag AS eller Mattias Øhra (2004): Sosiokulturelt læringsperspektiv.

HFK skal betre rekrutteringa av, og auke kompetansen hos **miljøarbeidarar**. For å sikre at denne gruppa har den naudsynte kompetansen, skal det leggjast til rette for at fleire får tilbod om å ta fagbrev innan relevante utdanningar. FAU for særskilt tilrettelagt opplæring sørgjer mellom anna for etterutdanningstilbod for miljøarbeidarane med arbeidsplass i grupper med redusert elevtal.

Arbeidet med **bibliotekutvikling** i vidaregåande opplæring er forankra i eit eige plandokument, *Strategisk plan for bibliotek i vgs i Hordaland 2012-2015*. I planperioden vil det bli satsa breitt på kompetanseutvikling, og på å gjennomføre kompetansehevande møte, kurs og konferansar. I denne perioden er det nettverksbygging som er hovudsatsinga. Den faglege oppdateringa av **merkantilt tilsette og reinhaldspersonale** skal aukast gjennom at fleire får tilbod om å ta fagbrev innan relevante utdanningar.

OT/PPT skal hjelpe skulen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å leggje opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov. Lærlingar og lærekandidatar skal ha same tilgang på pedagogisk-psykologisk teneste som elevar i vidaregåande skule. OT/PPT skal vere sakkunnig instans der Opplæringslova krev det. OT/PPT har ein eigen kompetanseplan for dei tilsette.

4.0 Prioriteringar 2015

Prioriteringane for vidareutdanning i 2015 byggjer på data frå Extens, som syner at det er naudsynt med auka formalkompetanse innan yrkesfag og språkfag. Dette dannar grunnlag for prioriteringar innan den nasjonale satsinga på vidareutdanning, *Kompetanse for kvalitet*.

Fagutvala vil òg kontinuerleg kartleggje behova for fagleg etterutdanning for lærarane som bakgrunn for sine prioriteringar. Skulane kartlegg og held sjølve oversyn over kva kompetanse og kompetansebehov skulane har. Skulane sine satsingsområde kan dei innarbeide i eigne utviklingsplanar.

Hausten 2012 fekk kvart av dei yrkesfaglege FAU eit ekstra medlem frå bedrift eller bransje, som representerer det aktuelle fagområdet. Formålet med dette er å styrkje samarbeidet mellom skule og arbeidsliv, og å lette overgangen for elevane mellom opplæring i skule og bedrift.

4.1 Etter- og vidareutdanning av lærarar

4.1.1 Etterutdanning av lærarar

Fagutvala skal arrangere fagsamlingar i tråd med denne kompetanseplanen og føringane frå Opplæringsdirektøren. Tiltaksområda er *klasseleiing, vurdering, og bruk av IKT i læringsarbeidet*. FAUa skal òg halde fag-spesifikke og fagdidaktiske kurs/samlingar.

FAU sitt arbeid skal ha ei slik prioritering:

- Vidareutvikle vurderingskultur og utarbeide kjenneteikn på måloppnåing i faga. Lokalt læreplanarbeid, der dei yrkesfaglege FAU spesielt skal ha fokus på Prosjekt til fordjuping og kompetanssmål på Vg3.
- Jobbe med korleis IKT kan utvikle og forbetre opplæringa og vurderinga i faga. FAU skal halde seg oppdaterte om digitale læremiddel generelt, og vere i kontakt med dei respektive fagredaksjonane i NDLA. FAU bør òg ha oversikt over kva for verktøy som finst i eigne fag, og kva verktøy som trengs. FAU skal samarbeide med e-Pedagogane og e-Koordinatorane i HFk, t.d. gjennom kurs, workshops og utviklingsprosjekt i faga.
- Fagspesifikk etterutdanning som lærarane har behov for.

4.1.2 Vidareutdanning av lærarar

Gjennom den nasjonale satsinga på vidareutdanning blir fylkesmannsembeta tildelt eit bestemt tal studieplassar, jf. *Kompetanse for kvalitet*. Desse midlane er søkbare for skuleeigar. Det er krav om eigenbetaling frå skuleeigar. Storleiken på eige utviklingsbudsjett vil derfor vere avgjerande for kor sterkt Hordaland fylkeskommune kan delta i satsinga. I 2014 sette HFK av meir midla til kompetanse for kvalitet enn kva som har vore gjort tidligare år. Dette svarar til om lag 50 studieplassar avhengig av kva lærarane søkjer på. Det er ulike finansieringsmodellar etter kva fag som blir valt. I 2015 er det sett av same sum midla som i 2014.

HFK har gjort ei slik prioritering av fag:

Kompetanse for Kvalitet

- Yrkesfag, Språk- og realfag. Sårbare tilbod i distrikta som har rekrutteringsbehov vil bli prioriterte.

Annan vidareutdanning:

- Tilpassa opplæring og spesialpedagogikk
- Rådgiving/karriererettleiing

4.2 Andre tilsette i skule – støttesystem

Av dei tilsette i skulen som ikkje blir gruppert under lærarar, er det skuleleiarar og rådgivarar som blir prioriterte.

- Skuleleiarar: rektorutdanning
- Rådgivarar: Karriererettleiing, sosialpedagogikk
- Merkantilt tilsette og reinhaldspersonale: Tilbod om fagbrev
- Bibliotekansvarlege: Skulering av fagbibliotekarane. Nettverk for bibliotekansvarlege i regi av fagbibliotekarane
- Miljøassistentar: Tilbod om fagsamlingar
- OT/PPT har ein eigen plan for kompetanseutvikling

4.3 Fag- og yrkesopplæringa

Målgruppa er bedriftsleinga, faglege leiarar, instruktørar, prøvenemnder og yrkesfaglærarar. Følgjande område er prioriterte: Læreplanforståing og kompetanse på vurdering og rettleiing.

- Opplæring av prøvenemnder, med særleg fokus på vurderingskompetanse
- Opplæring av faglege leiar og instruktør med vekt på vurdering og rettleiing
- Gjennomføring av innføringskurs for nye lærebedrifter
- Hospitering

5.0 Oversikt over tiltak for kompetanseutvikling 2015

5.1 Lærarar

Målområder	Tiltak	Kostnadsrammer
Delingskultur Læreplanarbeid	FAU, frikjøp	5 050 000
	Fagsamlingar/kurs i regi av FAU	
Elevvurdering	Vurdering for læring	980 000
Den digitale skule	Skulering PDS	3 600 000
	Skulering på skulane v/e-Koordinatorar	
	Læringsprosjekt/ Dei gode døma	
	e-koordinatorane	
Vidareutdanning	Nasjonal strategi, 30 studiepoeng	12 517 500
	Rådgivarutdanning	
	Tilpassa opplæring og spesialpedagogikk	
Lesing i alle fag, skulebasert	Etterutdanning, tilbod til nokre skular	620 000
Faglegpedagogisk dag, UiB Etterutdanning, realfag	Lærarar kan delta på førelesingar ved UiB	
Nordic Teachers' Space Camp		
Etterutdanning	Grunnleggande ferdigheiter	
Etterutdanning, lærarar med minoritets-elevar	Tilbod til skular i samarbeid med HiB	700 000
Hospitering	Etterutdanning, lærarar	
SUM		23 467 500

5.2 Andre tilsette i skule – støttesystem

Målområder	Tiltak	Kostnadsramme
Skuleleing		350 000
Rektorutdanning og andre leiarutviklingstiltak	Deltaking i tilbodet om skuleleiarutdanning, 30 stp	
Vurdering for læring	Etterutdanningskurs	
Rådgivingsfeltet		500 000
Rådgivarar	Kursrekke i samarbeid med Bergen kommune	
Utdanningsval Ungd. trinnet og Senter for yrkesrettlegg	Skulering av lærarar i utdanningsval	
Andre		70 000
Bibliotekansvarlege	Nettverk, samlingar	
Reinholdspersonale	Fagbrev til fleire	
	SUM	920 000

5.3 Fag- og yrkesopplæringa

Målområder	Tiltak	Kostnadsrammer
Instruktørar/ faglege leiarar i bedrift	Opplæring av instruktørar, faglege leiarar	1 150 000
Prøvenemnder, yrkesutval og klagenemnder	Kurs i høve til Kunnskapsløftet og kvalitetssikring/dokumentasjon av innhaldet i fag-/sveineprøva	650 000
SUM		1 800 000

6.0 Finansiering 2015

Kostnader	Kroner
Lærarar	23 467 500
Andre tilsette og støttesystem	920 000
Fag- og yrkesopplæringa	1 800 000
SUM	26 187 500

Finansiering	Kroner
Statlege midlar	12 732 500
Eigenbetaling frå skulane	1 550 000
HFK-midlar	11 905 000
SUM	26 187 500

Midlane dekkjer aktivitetar for heile 2015. Det er ikkje rekna med eigeninnsats i form av faste stillingar ved opplæringsavdelinga og skulane. Heller ikkje skulane sine vikarutgifter i samband med lærarane si etterutdanning, er rekna med. Desse ressursane er betydelege.

Endringane i den statlege strategien med meir målretta utvikling av kompetansemiljø og tydelegare krav til bruk av dei statlege midlane vil få konsekvensar for finansieringa av tiltaka. Midlane frå staten til etterutdanning har gått drastisk ned dei siste åra. Midlane blir i stor grad kanalisert gjennom universitets- og høgskulesektoren.

Finansieringa av vidareutdanninga gjennom *Kompetanse for kvalitet* blei endra i 2014. Den største endringa i den reviderte strategien er at staten betalar ein større del av lærarane sitt frikjøp. Finansieringa er ei spleising mellom stat, skuleeigar og den enkelte lærar. Fordelinga er 60 % stat, 15 % skuleeigar og 25 % for lærarar i form av bruk av eiga tid. For vidareutdanning innan matematikk og naturfag er fordelinga slik 75 % stat og 25 % for lærarar. I 2014 vert det også etablert ei stipendordning, der lærarane kan søkje om å få 100 000 kr. for å ta 30 stp. i prioriterte fag, spesielt matematikk. Skuleeigar må dekkje utgifter i samband med reise, opphald og læremiddel for lærarar som tek vidareutdanning gjennom den nasjonale strategien.

Hordaland fylkeskommune har ansvar for å utvikle Hordalandssamfunnet. Vi gir vidaregåande opplæring, tannhelsetenester og kollektivtransport til innbyggjarane i fylket. Vi har ansvar for vegsamband og legg til rette for verdiskaping, næringsutvikling, fritidsopplevingar og kultur.

Som del av eit nasjonalt og globalt samfunn har vi ansvar for å ta vare på fortida, notida og framtida i Hordaland. Fylkestinget er øvste politiske organ i fylkeskommunen.

**HORDALAND
FYLKESKOMMUNE**

Agnes Mowinckels gate 5
Postboks 7900
5020 BERGEN

Tlf: 55 23 90 00
E-post: hfk@hfk.no
www.hordaland.no